

2017-02-24

Yttrande gällande Post och Telestyrelsens planerade storskaliga experiment med 5G

Sammanfattning

Vi får härmed yttra oss över PTS planer på att medge "storskaliga testerna" med 5G i Sverige. Vi kan konstatera att testerna/experimenten erbjuds till marknadsaktörer utan att PTS överhuvudtaget har beaktat det uppenbara förhållande att "testet/experimentet med 5G" innebär att medborgare i Sverige därmed ofrånkomligen utsätts för ett storskaligt experiment utan att någon utredning om de miljömässiga eller hälsomässiga konsekvenserna gjorts och utan att man erhållit medborgarnas godkännande för att delta i experimentet, vilket strider mot gällande miljölagstiftning, gällande konventioner om experiment med människor och mänskliga rättigheter.

Bakgrund

PTS skriver i sin promemoria om "storskaliga 5G-tester":

Förutsättningar för 5G-tester

PTS kommer att skapa goda förutsättningar för intresserade parter att göra 5G-tester i hela Sverige. Det ska vara enkelt och smidigt att sätta i gång och genomföra 5G- tester i 3,4-3,6 GHz och i 26 GHz-bandet från år 2017.

Att det ska vara "enkelt och smidigt" att genomföra storskaliga experiment utan medborgarnas medgivande och utan någon föregående utredning om hälso- och miljökonsekvenser är inte förenligt med miljö rätt och folkrätt. Vi konstaterar att det helt saknas en miljö- och hälsokonsekvensbeskrivning/utredning där de potentiella hälso- och miljökonsekvenserna av den planerade ökningen av mikrovågsbestrålning som 5G tillsammans med 3G, 4G, GSM, WiFi, radar mm innebär för människors hälsa och för miljön utretts på ett objektivet och opartiskt sätt.

Dessutom saknar vi helt en opartisk och objektiv utredning om hälso- och effekterna av enbart 5G och dess använda frekvenser!

Om det ska bedrivas experiment med 5G bör dessa ske i avskärmade isolerade områden/utrymmen där människor inte ofrivilligt och utan informerat medgivande ger sitt samtycke till att delta i experimenterandet. Så som nu planerat från PTS innebär de storskaliga testerna emellertid en omfattande passiv tvångsexponering av människor i alla åldrar.

Det är därför helt naturligt att kalla de planerade ”storskaliga 5G-testerna” för ett massivt och storskaligt experimenterande med människors hälsa och liv samt vår gemensamma miljö utan att människor gett sitt medgivande, vilket uppenbart strider mot internationella konventioner och grundläggande etiska principer för godkännande av experiment.

Hela Sverige vars kommuner har ledigt utrymme för dessa 5G tester blir således experimentmiljö och människor är oinformerade samt desinformerade om potentiella hälsorisker. De har ingen möjlighet att freda sig mot den påtvingade mikrovågsstrålningen. Det är helt oacceptabelt

Svensk miljölagstiftning har en omvänd bevisbörda

Miljöbalken och dess försiktighetsprincip nämns inte alls inte heller något om vad som är känt om hälsoeffekter av 5G i sig eller 5G i kombination med redan i dag befintlig exponering i form av GSM, 3G, WiFi, 4G, radar, lågfrekventa fält från elledningar, transformatorer och kraftledningar mm.

Enligt svensk miljölagstiftning gäller att om det finns skäl att anta ”olägenheter” vilket det finns i mycket stor omfattning (se nedan och referenslista) skall försiktighet gälla. Om det finns risk för att verksamheten leder till att ett stort antal människor kommer till skada/utsätts för risk, vilket det finns (se nedan och referenslista) får verksamheten inte beviljas/bedrivas.

Likaså gäller att det är upp till verksamhetsutövaren och även i detta fall PTS som tillståndsgivare att visa att det planerade storskaliga experimentet INTE medför skadliga hälsoeffekter- omvänd bevisbörda gäller. Det är inte medborgarnas uppgift att bevisa strålningens farlighet. Någon sådan bevisning föreligger alltså inte alls i dagsläget – tvärtom är bevisningen allt starkare för att mikrovågsstrålning från trådlös teknik medför avsevärda hälsorisker redan före tillskottet av det planerade 5G-experimentet (se nedan och referenslista)

Mikrovågsstrålningens redan kända skadliga miljö- och hälsoeffekter

Mikrovågsstrålning/radiofrekvent strålning är 2011 klassad som ”2B” möjligen cancerframkallande för människa av IARC vid WHO. Sedan dess har beläggen för att mikrovågsstrålning/radiofrekvent strålning orsakar betydande hälsorisker stärkts och ledande forskare på området anser att klassningen kan skärpas till högsta klassen ”cancerogen för människa” grupp 1. I samma grupp finns asbest, tobak och dioxin.

Redan på 1970-talet fanns det omfattande belägg för att långvarig exponering för mikrovågsstrålning var hälsofarligt och att den kunde orsaka ”mikrovågssyndromet” och cancer. Mikrovågssyndromet var en medicinskt erkänd effekt i Östeuropa varför man redan på 1970-talet hade betydligt lägre gränsvärden för mikrovågsstrålning.

Strålningen orsakar oxidativ stress och kan skada cellernas DNA, vilket i dag anses ”övertygande bevisat” av forskare som är helt opartiska och oberoende av industrin. Genom att detta nu är ”övertygande bevisat”, kan således trålningen genom denna mekanism anses orsaka förhöjd risk för en lång rad olika sjukdomar bland annat cancer och neurodegenerativa sjukdomar som Alzheimers.

Strålningen påverkar också det centrala nervsystemet vilket är väl beskrivet och var erkänt inom den ryska medicinen redan för 50 år sedan där man konstaterade att "mikrovågsstrålning påverkar framförallt det centrala nervsystemets funktion". Mikrovågsstrålning orsakar dessutom de symtom som klassas som "psykisk ohälsa" samt det som kallas EHS eller "elöverkänslighet", vilka båda är sjukdomstillstånd som ökar kraftigt såväl i Sverige som internationellt, vilket Strålskyddsstiftelsen redovisat ibland annat en rapport hösten 2016.

År 2015/2016 enades 224 vetenskapsmän verksamma på området om en gemensam appell i vilken de uppmanar FN, WHO och dess medlemsländer att bättre skydda människor mot de i dag kända hälsoriskerna med mikrovågsstrålning/radiofrekvent strålning. De skriver att

"Allt fler vetenskapliga studier påvisar biologiska effekter och ökade hälsorisker långt under gällande riktlinjer: ökad cancerrisk, ökad bildning av skadliga fria radikaler, genetiska skador, försämring av inlärning och minne, neurologiska sjukdomar samt negativa effekter på välbefinnande."

De uppmanar därför till minskad exponering och till bred information till allmänheten och medborgarna om de redan i dag kända hälsoriskerna.

År 2013 lämnade den oberoende forskargruppen Bioinitiativ en rapport som konstaterade att beläggen för hälsorisker stärkts under åren 2007 och 2012 och att en stor mängd forskning visar betydande hälsorisker, långt under de gällande riktlinjer/gränsvärden som Strålsäkerhetsmyndigheten rekommenderar. De rekommenderar därför att exponeringen minskas och att gränsvärdena skärps avsevärt.

Strålskyddsstiftelsen har sedan 2012 löpande rapporterat om ny forskning. Flera hundra undersökningar visar skadliga hälsoeffekter på det centrala nervsystemet. En växande mängd forskning visar att närboende till mobilmaster har förhöjd risk för cancer och det ohälsosyndrom som redan 1970 beskrevs som "mikrovågssyndromet".

Europarådet rekommenderade år 2011 i resolution 1815 medlemsländerna att tillämpa ALARA-principen och minska allmänhetens exponering för elektromagnetisk strålning mot bakgrund av redan då tillgänglig forskning.

Internationella konventioner förbjuder experiment med människor utan samtycke

Att göra storskaliga 5G-tester i miljöer där en icke medveten befolkning påtvingat och utan godkännande utsätts för cancerklassad och hälsoskadlig strålning vars totala konsekvenser är outredda/undermåligt utredda är oacceptabelt och strider mot internationella konventioner om mänskliga rättigheter:

- Inga försök/experiment på människor får startas utan godkännande av etisk nämnd.
- Inga försök/experiment på människor får startas utan informerat samtycke/godkännande av de som ingår i försöket, i detta fallet en stor del av Sveriges medborgare

Detta storskaliga 5G-experiment som ofrånkomligen medför påtvingad exponering i det egna hemmet, i det offentliga rummet, på arbetsplatser mm utan medgivande, strider mot konventioner om experiment med människor:

I **Nürnbergkodexen 1947** slogs bl.a. fast att informerat samtycke för experiment med människor krävs.

I **FNs Allmänna förklaring om mänskliga rättigheter från 1948, Konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna och Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter från 1966 och Europakonventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna från 1950, vilken är lag i Sverige (SFS 1994:1219)**

I regeringsformens andra kapitel framgår också att "Varje medborgare är gentemot det allmänna skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp."

I **Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna** sägs bland annat att alla har rätt till integritet, att inom medicin och biologi skall man respektera människors fria informerade samtycke.

Europarådets konvention för skydd av mänskliga rättigheter har gjort ett tydligt avtryck i Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor. Lagen är bl.a. tillämplig på forskning som innebär ett fysiskt ingrepp på en forskningsperson eller utförs enligt en metod som syftar till att påverka forskningspersonen fysiskt eller psykiskt. Grundläggande är att tester/experiment bara får godkännas om den kan utföras med respekt för människovärdet och **att mänskliga rättigheter och grundläggande friheter alltid skall beaktas vid etikprövningen. Människors välfärd skall ges företräde framför samhällets och vetenskapens behov.** Därför får bland annat ett samtycke till att delta i forskning när som helst tas tillbaka med omedelbar verkan. Även forskning/experiment/tester som utförs med en metod som innebär uppenbar risk att skada forskningspersonen ska etikprövas.

De planerade storskaliga testerna med 5G bryter mot dessa principer samt mot Århuskonventionen (1998) om tillgång till korrekt information, medborgarnas rätt till medbestämmande. Det saknar helt information om de redan i dag kända hälsoriskerna inklusive att strålningen är klassad som "möjlig cancerframkallande" samt information om de potentiella hälsoriskerna med de nya frekvenserna ensamt och tillsammans med den redan i dag befintliga exponeringen.

Barn, äldre, sjuka och EHS-drabbade är särskilt känsliga

Barn, äldre, sjuka och de som lider av electromagnetic hypersensitivity (EHS eller elöverkänslighet) är särskilt utsatta för mikroovågsstrålningen och de planerade 5G-experimentens konsekvenser. Barn har snabbare cellomvandlingshastighet och är erkänt känsligare för cancerogena faktorer. Även deras nervsystem är särskilt känsligt eftersom det ständigt utvecklas. Äldre har sämre immunförsvar och motståndskraft mot strålningens skadeverkningar. EHS är sedan 1995 ett erkänt funktionshinder i Sverige. Allt fler läkare och forskare anser att EHS eller elöverkänslighet är ett växande problem som kan kopplas till exponering för mikroovågsstrålning och lågfrekventa magnetfält. 5G-experimentet innebär för

dem ett särskilt stort hot inklusive mot livet och överlevnaden eftersom det inte är ovanligt att EHS-drabbade vid förhöjd exponering får livshotande symtom!

Slutsats:

PTS förslag och plan för hur spektrum ska tillgängliggöras för att möjliggöra 5G-tester måste stoppas. Förslaget om storskaliga experiment med 5G har inte föregåtts av någon som helst riskanalys eller MKB och informeratsamtycke för deltagarna i det storskaliga testet/experimentet, dvs medborgarna i Sverige.

Miljöbalken och folkrätten samt internationella konventioner medger inte storskaliga experiment med befolkningen. Snarare gäller enligt miljölagstiftning att det finns en omvänd bevisbörda som faller på verksamhetsutövaren som är långt ifrån uppfyllt och knappast kommer att kunna uppfyllas inom överskådlig framtid eftersom beläggen för hälsofaror med strålningen redan innan 5G-tillskottet är överväldigande.

Sverige är ett fritt land med folkstyrelse som grundläggande statskick. Att utan politisk debatt genomföra storskaliga experiment är inte bara odemokratiskt utan ett brott mot statskicket om att all makt utgår från folket, om medbestämmande och att inte utsättas för skadliga experiment.

Det storskaliga tekniska experimentet strider alltså mot gällande lagstiftning och folkrätten. Det bör utföras i skärmat begränsat utrymme utan påtvingad exponering av människor inklusive barn. En opartisk och objektiv utredning om hälsoriskerna bör företas varvid det utan tvekan kommer att fastställas, om opartiskhet och objektivitet beaktas enligt regeringsformens 1:a kapitel § 9, att en utbyggnad av 5G inte kan genomföras på grund av de förhöjda hälsoriskerna/farorna för allmänheten eftersom det strider mot miljöbalkens 2:a kapitel. Allmänhetens exponering för mikrovågsstrålning måste minska mot bakgrund av tillgänglig bevisning om hälsorisker/hälsofaror vilket en växande grupp forskare, läkare, vetenskapsmän och frivilligorganisationer verksamma på området anser.

Mona Nilsson

ordförande

Strålskyddsstiftelsen

Referenser:

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2015/05/190-expert-oppmanar-fn-och-who-att-battare-skydda-manniskor-mot-halsorisker-med-stralning-fran-tradlos-teknik/>

http://www.stralskyddsstiftelsen.se/wp-content/uploads/2016/04/Faktablad_mobilmaster_halsa_2016_04.pdf

http://www.stralskyddsstiftelsen.se/wp-content/uploads/2016/04/Faktablad_mobilmaster_halsa_2016_04.pdf

<http://www.codex.vr.se/forskningmanniska.shtml>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2013/10/mobilstralning-orsakar-cancer/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2017/01/hjarntumorer-okar-i-danmark-mer-anfordubbling-sedan-1990/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/11/dramatisk-okning-av-psykisk-ohalsa-en-effekt-av-okad-stralning/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/10/lakare-bekraftar-stor-okning-av-skoldkortelcancer/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/08/fransk-myndighet-varnar-for-faror-for-barn-med-tradlos-teknik/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/07/lakare-ger-riktlinjer-for-att-forebygga-och-behandla-sjukdomar-orsakade-av-stralning/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/06/mobilstralning-orsakar-hjarntumor-sambandet-klart/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/06/lat-manniskor-fa-veta-att-220-experten-varnar-for-halsorisker/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2016/04/mobilmaster-orsakar-huvudvarksomnsvarigheter-och-psykisk-ohalsa-ny-forskning-bekraftar-effekterna/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2015/09/eloverkanslighet-bor-klassas-som-sjukdom-lakare-och-forskare-uppmanar-who/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2015/07/tradlos-teknik-orsakar-oxidativ-stress-overtygande-bevisat/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2015/03/stralning-fran-surfplattor-och-mobiler-framjar-cancer- visar-ny-forskning/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2014/04/fullt-bevisat-att-mobilstralning-skadar-hjarnceller/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/2013/01/internationella-experten-varnar-for-mobilstralning-och-tradlos-teknik/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/forskning/>

<http://www.stralskyddsstiftelsen.se/fakta/viktiga-dokument/>